מתני' נותן ה' סלעים. לתמד מהן בכור: **האב פטור.** למגי למימר הכבור מת וה"ג נמי נתן הנאמר לפטור והאי ליתנה לנקט האב פטור משום סיפא דנעי למימני מת האב כו': **פטורין.** כדמפרש בגמרא: **נתחייבו.** [ג] בו נכסי האב לכהן כנעל מוב ומייתין לפרוש בין שניהם: **אין כאן לכהן בלום.** לתמר ליה הנקנה ילמת [ג] לשמון וכהן ידו על התחתונה להמוטיל מהבירו עליו הלמיה:

גמ' הא [ד] **אישתעבד נכסיה.** לחוב מעלית הוא: **ומדחי ליה.** ותומר מין מני בכור מלא תמי: **כי לא חלקו נמי כר'.** והא ליכא למימר דטריף נכסי משום מבניהם דהא האב לא נתחייב כלום אלא משעיל הבנים טורפן ותמרי קתני אם נתנו כו' דמשמע דאם לא תלקו מייתין: **שני יוסף בן שמעון.** סהיה אים אתר מוליח על אתר אהן אטר מוב וכל אתר מהן היה מדחהו לשמר דין שניהם שהה אתת טורף בעל אתת ולקחו הכהן ה' סלעים מהנכסים שהן יתר ותמר להו נמי הכי אם אתת טורף האבור מהלקח אני נוטל ואם אתין האבור מהלקח אני נוטל ודין שניהם אתפשרו: **דלדידהו לא מצי תבע ליה.** דכל אד ואד מדמי ליה: **לא יפרע וקיימא לן מאי לא יפרע דלא יתבע לערב תחלה.** עד שיתבע מן הלוה ולא יהא לו מה לפרוע: **ה"ג דשקיל.** אפי' תלקו דהא אישתעבדו נכסיה אתי האב ותע"פ שאלוה על פה היא גובה מן היורשין אם יראה כשיעור האוב: **דרב אסי.** [ה] כדאיתא בפ"ק דף ע"ב לשמון (דף ט.): **מחצה יורשין ומחצה לקוחות.** אתפקא ליה אם [ו] בריה ויורשין ניהו אי אין בריה ולקוחות ניהו הלכך אתא יורשין ואתא לקוחות: **מלוה הכתובה בתורה.** אתי אתת אתר ואתי אתת אתר ואתי אתת אתר וא

עין משפט
נר מצוה

כג א מיי׳ פי״ח מהל׳ מלוה ולוה הל׳ ז טוש״ע מ״מ סי׳ קז סעיף ג וסי׳ קם סעיף ג:

כד ב מיי׳ פי״ח מהל׳ כלאיים הל׳ כה סמג עשין קמד טוש״ע י״ד סי׳ שה סעיף כז:

כה ג מיי׳ שם הלכה כד טוש״ע שם סעיף כח:

כו ד מיי׳ שם הלכה כו טוש״ע שם סעיף כט:

דרבי מאיר סבר חמש. כג) ולא דמי למסאה דקר דמסקינן (ב״ק דף עג.): לפילו מסאה מלמי דקר אמר רחמנא דמסלומין ניהמו ויש לו לשלם מה שהוא חייב אבל הכא מלות ממש סלעים כג) רחמנא רמי עליה ולא מקיימת בפחות מחמש מ״פ ושיכול לשלם לעשרה בהגיס בזה אחר זה לא דמי הכא דלא משתעבד אלא לאחד מהן **ואם לשני בהנים נתן אין יכול להוציא מידם.** ומ״ת כיון דשם לא נתן אין זקוק ליתן השתא נמי דנתן כד) נמי ליהוי כתקפו כהן דמוציאין מידו כדאמר בפרק שנים מוחזק (ב״מ דף ו:) כה) והכא ניחא טפי דאין יודע ממי להוציא אבל לקמן קאמר טפי גבי מת ביום שלשים דקאמר ר׳ עקיבא אם נתן לא יטול ואם לא נתן לא יתן דכיון דשם לא נתן לא יתן השתא נמי כשנתן ליהוי כתקפו כהן וי״ל כיון דמתחלה נותן לו בתורת מתנות כהונה אע״פ שאח״כ נתגלה שאם לא נעול לא היה לפוי ליעלו מספק לא אמרינן מוציאין מידו וכן ההוא דצא בתמלא החדש טולו למשכיר לא מדמינן ליה לתקפו כהן: **אם** נתנו **עד שלא חלקו כו׳.** לריך כו) שוש לריכותא אמאי קתני בתרוייהו כז) פלוגתא דר״מ ורבי יהודה ה״מ

מחייב ר׳ יהודה ליזיל לגבי האי לידחייה וגבי האי ולידחייה א״ר ירמיה זאת אומרת שני יוסף בן שמעון שהיו בעיר אחת ולקח אחד מהם שדה מחבירו בעל חוב גובה ממנו דאמר ליה אי בדידך מסיקנא מנתא דידך קא שקילנא ואי בחברך ו) **מסיקנא משתעבדא לי מקמי דידך אמר רבא מכדי נכסוהי דבר איניש אינון ערבין ביה וכולה כלישנא קמא** ז): **מתני׳** ב׳שתי נשים שלא בכרו וילדו שני זכרים נותן י׳ סלעים לכהן מת אחד מהן בתוך שלשים יום אם לכהן אחד נתן יחזיר לו חמש סלעים ואם לשני כהנים נתן אינו יכול להוציא מידם. דמצו למימר דכל חד וחד אמר פדיון דחי תפיסנא: זכר ונקבה ונתערבו. האבות פטורין דכל חד מצי אמר נקבה דידי היא אבל הבן חייב לפדות עצמו: ב׳ נקבות וזכר. דאחת ילדה זכר ונקבה ואחת נקבה או כל אחת זכר ונקבה: וילדו ב׳ זכרים. ונתערבו זה שלא ביכרה אשתו כיון דילדה זכר אע״ג דלא ידע הי ניהו נותן ה׳ סלעים לכהן: וילדו זכר ונקבה. ונתערבו אין כאן לכהן כלום דשמא ההיא דביכרה ילדה נקבה: מאי שנא ב׳ כהנים. דאינו יכול להוציא מידם. מאי שנא כהן א׳ דמחזיר. כהן אחד נמי מצי מדחי כל חד וחד דמצי אמר לכל חד וחד דידך הוא: אמר שמואל.

לאו כבתובה בשטר דמיא ודכולי עלמא אית להו דרב פפא ו) ז)**דאמר רב פפא** ח)**מלוה על פה גובה מן היורשין ואינו גובה מן הלקוחות והכא בחמש ולא בחצי חמש קמיפלגי דר״מ סבר חמש ולא חצי חמש ור׳ יהודה סבר חמש ואפי׳ חצי חמש אי הכי רבי יהודה אומר נתחייבו נכסים** (ו) **נתחייב גברא מיבעי ליה ועוד תניא ר׳ יהודה אומר האחין שחלקו אם יש עשרה** ג) **זו לזה ועשרה זו לזה חייבין ואם לאו פטורין מאי עשרה זו לזה ועשרה זו לזה אילימא בין דירושה בין דלקוחות** ג) **וחמש ואפילו חצי חמש אי הכי מאי איריא עשרה אפילו בציר מעשרה נמי אלא פשיטא עשרה זו דירושה לזה אלמא חמש ולא חצי חמש סבירא ליה אלא דכולי עלמא חמש ולא חצי חמש והכא בדרב אסי ורב פפא קמיפלגי ואיכא דמתני ליה אסיפא** ד) **נתחייבו הנכסים דמית האב אימת אילימא דמית לאחר שלשים מכלל דר״מ סבר כי חלקו פטורין הא אישתעבדי להו נכסי אלא בתוך שלשים כי חלקו אמאי** ה) **מחייב ר׳ יהודה ליזיל לגבי האי לידחייה וגבי האי ולידחייה א״ר ירמיה זאת אומרת שני יוסף בן שמעון שהיו בעיר אחת ולקח אחד מהם שדה מחבירו בעל חוב גובה ממנו דאמר ליה אי בדידך מסיקנא מנתא דידך קא שקילנא ואי בחברך** ו) **מסיקנא משתעבדא לי מקמי דידך אמר רבא מכדי נכסוהי דבר איניש אינון ערבין ביה וכולה כלישנא קמא** ז): **מתני׳** ב׳**שתי נשים שלא בכרו וילדו שני זכרים נותן** י׳ **סלעים לכהן מת אחד מהן בתוך שלשים יום אם לכהן אחד נתן יחזיר לו חמש סלעים ואם לשני כהנים נתן אינו יכול להוציא מידם. ומ״ת כיון דשם לא נתן אין זקוק ליתן השתא נמי דנתן** כד) **נמי ליהוי כתקפו כהן דמוציאין מידו כדאמר בפרק שנים מוחזק** (ב״מ דף ו:) כה) **והכא ניחא טפי דאין יודע ממי להוציא אבל לקמן קאמר טפי גבי מת ביום שלשים דקאמר ר׳ עקיבא אם נתן לא יטול ואם לא נתן לא יתן דכיון דשם לא נתן לא יתן השתא נמי כשנתן ליהוי כתקפו כהן וי״ל כיון דמתחלה נותן לו בתורת מתנות כהונה אע״פ שאח״כ נתגלה שאם לא נעול לא היה לפוי ליעלו מספק לא אמרינן מוציאין מידו וכן ההוא דצא בתמלא החדש טולו למשכיר לא מדמינן ליה לתקפו כהן: אם נתנו עד שלא חלקו כו׳.** לריך כו) שוש **לריכותא אמאי קתני בתרוייהו** כז) פלוגתא דר״מ ורבי יהודה: ה״מ

כגון פדיון הבן ה׳ סלעים דזכי ליה רחמנא לכהן: ולא חצי חמש. הלכך פטורין דכיון דמלקו הוה ליה מסאה לקומות ולא מישתאר יהושה חלת ג׳ סלעים ופלגא ומפלגא דלקומות לא שקיל כיון מידי דמלוה על פה לא גבית מלקומות: **ואפילו חצי חמש.** ושקיל ההוא פלגא להוי יהושה: **אי הכי.** דלר׳ יהודה פלגא הוא דשקיל נתחייבו הנכסים בחמישה: **חייב גברא מיבעי ליה.** גרסינן ולא גרסינן נתחייב כלומר הכי מיבעי ליה למיתנא רבי יהודה אומר מייבין אחין פטורין לגמרי כדתמרי׳ ג)תנא חצי חמש מיהא מיחייבי ולא שייך למיתני נתחייבו הנכסים (ד) יב) ד)(דתית ליה) מתחר שלחתר שלשים תת תלת בשביל המלוקה שחלקו ועשאו לקומות הפקיד הכהן יג) לר׳ יהודה גופיה ה)ממה שנתחייבו הנכסים הפקיד ממנה: **האחים שחלקו.** ומניסה קפק בקומות: **עשרה** יד) **זו לזה ועשרה זו לזה.** להיינו ג׳ סלעים ופלגא: **אי לימא בין חלק הירושה בין חלק הלקוחות.** והא לקתני מייבין פלגא טו) לתמשה קאמר להא אתרת דכולי עלמא ליח להו דרב אסי ורב פפא ומעמיק מינה לתמשה ותפילו תני תמשה: **אפילו בציר מעשרה.** טז) תלת שמונה דלא מטו לכהן תלת ג׳ סלעים שקיל להו להוחיל ושקיל כהן בליר מתמשה כל מה לתיתרמי ליה שקיל להא דתמרי׳ תני תמשה (ה) ה״ה לרבות תמשה ושלים תמשה ותמני קתני לא לאו פטורין: **אלא פשיטא.** ו)(ודוקא) י׳ זו לירושה לכל תד וחד לגבי מפלגא לקומות דהוי יז) תמשה סלעים דילוסה: **והכא.** קתניתין בדרך לאסי אי בדרך אפפ פליגי דר״מ לית ליה דרך אסי ורך ופפ לית ליה דרך אסי ורך ופפ ומעמיק מינה לתמשה ותפילו תני תמשה: **אפילו בציר מעשרה.** טז) תלת שמונה דלא מטו לכהן תלת ג׳ סלעים שקיל להו להוחיל ושקיל כהן בליר מתמשה כל מה לתיתרמי ליה שקיל להא דתמרי׳ תני תמשה (ה) ה״ה לרבות תמשה ושלים תמשה ותמני קתני לא לאו פטורין: **אלא פשיטא.** ו)(ודוקא) י׳ זו לירושה לכל תד וחד לגבי מפלגא לקומות דהוי יז) תמשה סלעים דילוסה: **והכא.** קתניתין בדרך לאסי אי בדרך אפפ פליגי דר״מ לית ליה דרך אסי ורך ופפ לית ליה דרך אסי ורך ופפ סבירא ליה למלוה על פה גובה מן הלקומות ושקיל כולהו יט) ס״ע (ו) יז)לית ליה דרך אסי תלת כולהו הוי יהושה ושקיל כולה והשתא דהכי ס״ל מוקמינן לה לבריימתא אם יש שם י׳ זו זה לזה ו׳ זו זה בין הכל תייבין לשתא כל הנכסים ואם לאו תני תמשה ולא תני תמשה: **איבא דמתני לה לכולה תד שמועתא אסיפא.** דשמעינן דשמילתיה דרבי יהודה: **ולקח אחד מהם שדה מחבירו**(ז). כ) הכא נמי דסבירא לן בחמין שחלקו לקומות הן דתין בגרירה דקשמייב להו ר׳ יהודה: **בלישנא קמא.** כא) תלת בדרך אסי ורך פפא פליגי: **מתני׳ שתי נשים. ילדו ב׳ זכרים.** בשהשא שנשיסה יחזיר לו ה׳ סלעים הוחיל ושת בשוך ל׳ ותיגלגי מילתא דנפל הוא ושלת דדין שקל: **אין יכול להוציא מידם.** לכל תד וחד מדמי ליה ומומר הריני מחזיק בס בשביל פדיון אחי: **או שני זכרים ונקבה.** ילדו הנשים שלו בשהשא נותן ה׳ סלעים לכהן דשמה שנשב שהוא נקבה פטור ומומו שעם הנקבה פטור שמא נקבה יצתה לחשון והמולים שהבירו עליו הרחים: **אין כאן לכהן כלום.** לחיכא למימר הנקבות יצתו תחלה ואין כאן בכור: **האב פטור.** למלי למימר בן השבכרת שת: **נתנו עד שלא חלקו כו׳.** כדין שותו של שעלה שטוס דרך אחי ורך אפפ: **זכר ונקבה.** יש לומר שותה שלא בכרה הנקבה ואין כאן בכור: **מת אחד מהם.** מן הוולדות יחזיר לסס שמשה שלשים ויחלקו שני החצוח: **ואין יכולין להוציא.** דלכל תד וחד לומר אני שחזיק בס בשביל האי לשומו שנתן לי בשבילו לא שת ושל השולים שהבירו ידו על התשתוה: **האבות פטורין.** דלכל תד וחד לשר ליה לכהן הנקבה שלי היא: **והבן חייב לפדות את עצמו.** דשלכ שקוס בכור הוא: **שתי נקבות וזכר.** יש לומר החשת ילדה נקבה ושניה זכר ונקבה ויצתה נקבה תחלה הלכך אין לכהן כלוס(ח) דיש לומר השתכרת ילדה הנקבה ט)ע״כ ואין ג׳ זכרים ושתי נקבות: **נמ׳ כהן אחד נמי.** ומג׳ חצות שקל כי חזיל לגביה האי לידחייה כהן ולימא לא שלך שת שלא שלך תניכך ולשו בעל דבריס בידי שת:

נגיח

מסורת
הש״ס

גמ׳ ו)ס״ב קטו. קדושין יג: **ב)**ס״ל לגביה ואין לקמן **רש״י ג)**דתני תמש ס״ק **ד)**ס״ק לתילכ למימר **ה)**נמלא ממה ס״ק **ו)**ס״ק מ״ו **ז)**תת ליה לרב ספפ ולית ליה כו׳ ס״ק **ח)**[כלוס הס״ד ומה״ד זכר ושקבה אין לכהן כלוס כל״ל] **ט)**ס״ל ליתא מינה ע״כ

הגהות הב״ח

(ו) גמ׳ נתחייבו נכסים חייב נגבית:
(ז) שם בשמעה ר׳ יהודה וכו׳ אין כאן לכהן:
(ג) שם תמש סלעים לכהן תמ:
(ד) רש״י ד״ה תייב וכו׳ נתחייבו הנכסים מאחר דאית ליה שלשתר:
(ה) ד״ה אפי׳ בליר וכו׳ תלי תמש לאו דוקא דה״ה לרביע תמש:
(ו) ד״ה וכבל וכו׳ ס״ע אית ליה דרב ספפא ולית ליה לרב אסי:
(ז) ד״ה ולקח וכו׳ ממכירו כו׳ והכא נמי סבירא ליה הכתין:

רבינו גרשום

ר׳ מאיר סבר ה׳ סלעים הוא דבעי למיהב לכהן ולא חצי ה׳ להכי קאמר ר׳ מאיר חלקן פטורין דקא הוו מחצה לקוחות ולא משעבדי ליה: ור׳ יהודה. דאמר נתחייבו נכסים אפי׳ כי חלקן סבר חמש ואפי׳ חצי חמש: אי הכי. דלאחר ל׳ קא מיירי נתחייב גברא מיבעי ליה: עשרה זו לזה ועשרה זו לזה. דהיינו כ׳ זו שהן ה׳ סלעים: אי הכי. ה׳ ואפי׳ חצי ה׳ וכיון דפחות מה׳ מצי יהיב חצי לאו דוקא הוא אלא ואפי׳ פחות מחצי: אי הכי. דאפי׳ חצי ה׳ מאי איריא עשרה זו: אלא פשיטא עשרה זו דירושה לכל אחד וה׳ סלעים ניגבין מהן מירושתן אלמא דה׳ ולא חצי ה׳ סבירא ליה לר׳ יהודה: בדר׳ אסי ורב פפא קמיפלגי כלומר אי תרוייהו סבירא להו דרב פפא פליגי בדרב אסי דאי סברי כרב אסי דאמר האחין שחלקו מחצה יורשין ומחצה לקוחות פליגי בדרב פפא דר׳ מאיר סבר כרב פפא דמלוה על פה אינו גובה מן הלקוחות להכי קאמר חלקן פטורין היכא דליכא אלא ה׳ סלעים דחמש אמר רחמנא ולא חצי ה׳. ור׳ יהודה לית ליה דרב פפא דאמר מן הלקוחות נגבין דנתחייבו נכסים. ואי תרוייהו סברי לה כרב פפא דאמר מלוה ע״פ אינה גובה מן הלקוחות פליגי בדרב אסי אסי דר״י לא סבר כרב אסי אלא כולהו יורשין נינהו וכולהו ה׳ סלעים מצי למיגבי דנתחייבו נכסים: ולקח אחד מהן שדה מחבירו דכל חד וחד אמר פדיון דחי תפיסנא: זכר ונקבה ונתערבו. האבות פטורין דכל חד מצי אמר נקבה דידי היא אבל הבן חייב לפדות עצמו: ב׳ נקבות וזכר. דאחת ילדה זכר ונקבה ואחת נקבה או כל אחת זכר ונקבה: וילדו ב׳ זכרים. ונתערבו זה שלא ביכרה אשתו כיון דילדה זכר אע״ג דלא ידע הי ניהו נותן ה׳ סלעים לכהן: וילדו זכר ונקבה. ונתערבו אין כאן לכהן כלום דשמא ההיא דביכרה ילדה נקבה: מאי שנא ב׳ כהנים. דאינו יכול להוציא מידם. מאי שנא כהן א׳ דמחזיר. כהן אחד נמי מצי מדחי כל חד וחד דמצי אמר לכל חד וחד דידך הוא: אמר שמואל.

שיטה מקובצת

ב) דאמר. עיין (קדושין דף יג ותף כט): **ג)** עשרה זין **ד)**לזה עשרה זין לזה ותיבת זה נמחק וכצ״ל לקמן: **ג)** דלקוחות אלמא חמש אות ר׳ נמחק: **ד)** אסיפא ר׳ יהודה אומר נתחייבו: **ה)** תי׳ להו נמחק: **ו)** מסקינא לדידי קרימנא משתעבדי: **ז)** קמא. ס״א עד והכא ורש״י לא גריס: **ח)** אחד מהם: **ט)** אין כאן לכהן: **י)** שלשים יום אם: **יא)** נתנו אינם: **יב)** הנכסים דהא ר״מ נמי נתחייבו הנכסים אית ליה מאחר: **יג)** הכהן ואפילו לר״י: **יד)** עשרה זין עשרה זין דהיינו: **טו)** פלגא דירושה קאמר: **טז)** מעשרה נמי אלא: **יז)** דהוי להו חמש: **יח)** יהודה אי אית: **יט)** כולהו ואי אית ליה דרב אסי תי׳ א״נ ל״ש: **כ)** מחבירו כגון הכא נמי דסבירא ליה האחין: **כא)** קמא עד אלא: **כב)** חמש ולא חצי חמש ולא דמי כו׳ דמסקינן במרובה אפי׳: **כג)** רמי רחמנא עליה: **כד)** תי׳ נמי נמחק: **כה)** אוחזין מיהו הכא ניחא: **כו)** צריך למצוא שום: **כז)** בתרוייהו הכא ולקמן פלוגתא:

ע) עי׳ מוסף הערוך ערך זין ב.